

Fővárosi Ítéltábla

mint másodfokú bíróság

2.Mf.31.189/2022/5.

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság dr. Ábrók Annamária ügyvéd (Felperesi képviselő címe) által képviselt **Felperes1 neve** (Felperes1 címe) I. rendű, **Felperes2 neve** (Felperes2 címe) II. rendű, **Felperes3 neve** (Felperes3 címe) III. rendű, **Felperes4** (Felperes4 címe) IV. rendű felpereseknek – a Alperesi jogi képviselő iroda neve (Alperesi jogi képviselő címe, ügyintéző: dr. Varga M. Judit ügyvéd) által képviselt **Alperes1** (Alperes1 címe) alperes ellen munkabér, illetmény és egyéb anyagi juttatások iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 22.M.70.275/2021/32. számú ítélete ellen az alperes 33. sorszám alatt benyújtott fellebbezése folytán meghozta az alábbi

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. rendű felperesnek 34.894 (harmincnégyezer-nyolcszázkilencvennégy) forint, a II. rendű felperesnek 53.599 (ötvenháromezer-ötszázkilencvenkilenc) forint, a III. rendű felperesnek 33.570 (harmincháromezer-ötszázhetven) forint, a IV. rendű felperesnek 28.191 (huszonnyolcezer-százkilencvenegy) forint másodfokú perköltséget és az államnak külön felhívásra 480.814 (négyszáznolcvanezer-nyolcszáztizennégy) forint fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság döntése és az alapjául szolgáló tényállás

[1] A Fővárosi Törvényszék a 2022. április 26-án kelt 22.M.70.275/2021/32. számú ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg az I. rendű felperesnek 283.500 forint elmaradt munkabért, 774.876 forint végkielégítést, 337.397 forint felmentési időre járó távolléti díjat, és 69.789 forint perköltséget; a II. rendű felperesnek 343.170 forint elmaradt munkabért, 1.269.801 forint végkielégítést, 530.972 forint felmentési időre járó távolléti díjat és 107.197 forint perköltséget; a III. rendű felperesnek 226.525 forint elmaradt munkabért, 777.057 forint végkielégítést, 339.240 forint felmentési időre járó távolléti díjat, és 67.141 forint perköltséget, a IV. rendű felperesnek 216.250 forint elmaradt munkabért, 634.447 forint végkielégítést, és 276.941 forint felmentési időre járó távolléti díjat, valamint 56.382 forint perköltséget. Kötelezte továbbá az alperest 360.610 eljárási illeték, valamint 2.816 forint tanúdíj viselésére.

[2] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint az I. rendű felperes 2018. április 21-től fedélzeti karbantartó, II. rendű felperes 2002. december 18-tól fedélzeti karbantartó és szolgálatvezető, a III. rendű felperes 2007. április 24-től fedélzeti karbantartó, míg a IV. rendű felperes 2008. április 24-től fedélzeti karbantartó munkakörben állt munkaviszonyban az alperessel.

[3] A fedélzeti karbantartóként a felperesek feladata volt a személyszállító repülőgépek takarítása, fertőtlenítése, a koronavírus járvány érkezésével feladataik kibővültek a teherszállító repülőgépek takarításával és fertőtlenítésével, valamint a Áru fuvarozási központ nevében és a Terminál neve területén az eszközök (gépjárművek, vontatók, targoncák, kisbuszok, utánfutók, lépcsők, cateringkocsik, vizesautók, szennyvizes autók, irodahelyiségek) napi takarításával és fertőtlenítésével, és ennek dokumentálásával, valamint I.-III. rendű felperesek diszpécseri feladatokat is elláttak. Ennek keretében koordinálták a beosztottakat az adott járatra, a kiosztott feladatot dokumentálták, kapcsolatot tartottak a műszaki eszközzel diszpécserrel, az ügyeletes forgalmi igazgatóval, a gépjárművel átadási naplóit vezették, a raktárkészlet ellenőrzésével foglalkoztak és rendelést adtak le.

[4] 2020 márciusától a koronavírus járvány miatt a Repülőtér neve utasforgalma a beutazással kapcsolatos jogszabályi korlátozások okán jelentősen csökkent, de jelentősen emelkedett a teherszállító repülőgépek forgalma. 2020. szeptember 1-jétől a nem magyar állampolgárok Magyarországra történő beutazását a járványügyi készség utazási korlátozásairól szóló 408/2020. (VIII. 30.) Korm. rendelet korlátozta.

[5] Az alperes 2020 decemberében 2021. január 1-jei hatállyal részmunkaidős foglalkoztatásra irányuló munkaszerződés módosítást ajánlott fel a felpereseknek, akik azt nem fogadták el. Ezért 2020. december 28-án kelt intézkedésében az alperes arról tájékoztatta a felpereseket, hogy 2021. január hónapjára mentesíti a rendelkezésre állási és munkavégzési kötelezettségük alól. Egyúttal azt is közölte, hogy a kieső munkaidőre munkabér nem illeti meg a felpereseket, tekintettel arra, hogy az állásidő elrendelését a munkáltatón kívüli elháríthatatlan külső ok tette szükségessé. A felperesek kezdeményezésére 2021. január 6-án a felek egyeztettek a részmunkaidős foglalkoztatás kapcsán, de álláspontjukat nem tudták közölni.

[6] A 2021. január 22-én kelt értesítővel az alperes 2021. február hónapjára is mentesítette a felpereseket a rendelkezésre állás és munkavégzési kötelezettség alól. 2021 január hónapra az alperes a felperesek részére munkabért nem fizetett.

[7] A felperesek a 2021. február 8-án kelt azonnali hatályú felmondásukkal megszüntették a munkaviszonyukat, egyben kérték a 2021 januári teljes és a februári időarányos munkabér, szabadságmegváltás és felmentési időre járó távolléti díj, valamint végkielégítés megfizetését. Indokolásként rögzítették, hogy az alperes 2021 január és február hónapokra jogszerűtlenül rendelt el munkabér fizetése nélkül állásidőt, mivel a forgalomcsökkenés nem minősülhet vis maiornak, a légi személy és teherforgalom egyébként sem állt le a 2021. január 1. napjával a járvány miatt. Ellenben az ellátandó feladatok mennyisége, a munkateher számottevően megnövekedett a járvány miatti takarítás okán. Ezért nem felel meg a valóságnak, hogy fedélzeti karbantartóként a forgalomcsökkenés miatt foglalkoztatásuk nem valósulhatott meg. A 2021 január havi munkabér megfizetése az esedékességig ne történt meg, ezzel az alperes a munkaviszonyból származó lényeges kötelezettségét (foglalkoztatási és munkabérfizetési) szándékosan és jelentős mértékben megszegte, így a jogviszonyuk fenntartása lehetetlenné vált.

[8] Az alperes 2021. február 11-én kelt válaszlevelében az azonnali hatályú felmondásokat jogellenesnek tekintette, mivel a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 78. §-ába foglalt magatartást nem tanúsította. Hangsúlyozta, hogy a Korm. rendelettel bevezetett utazáskorlátozás miatti forgalomcsökkenés, mint elháríthatatlan külső akadály eredményezte az állásidő elrendelését. Az alperes a 2021. február havi töredék hónapra sem fizette ki a felperesek munkabérét.

[9] Az elsőfokú a bíróság az azonnali hatályú felmondások jogszerűsége miatti jogkövetkezmények és az állásidőre járó munkabérek megfizetése iránti kereseti kérelmeket megalapozottnak találta.

[10] Rögzítette, hogy az Mt. 146. § (1) bekezdésében foglalt, az állásidőre járó alapbér fizetési kötelezettség alóli mentesüléshez az elháríthatatlan külső ok fennállásának igazolására az alperes volt köteles, így olyan körülményt kellett bizonyítania, amely működését ellehetetlenítette. Álláspontja szerint az elháríthatatlan külső ok (vis maior) fogalmát szűken kell értelmezni, és csak a munkáltató működését vagy gazdálkodását akadályozó olyan külső körülmény vehető figyelembe, amelynek elhárítására a munkáltatónak objektíve nincs lehetősége, azaz tőle függetlenek és bekövetkezésükkel számolni nem kellett, illetve a kialakult helyzetet megfelelő munkaszervezéssel sem lehetett volna megelőzni, vagy elhárítani.

[11] A mentesülés konjunktív feltételei közül a külső ok fennálltát a járványhelyzet megalapozottan igazolja, valamint az utazási korlátozás elrendeléséről szóló jogszabály is olyan körülménynek tekinthető, amely a munkáltató működési körén kívül esik.

[12] Értelmezése szerint azonban a foglalkoztatás megghiúsulása nem elháríthatatlan ok miatt történt. Ehhez ugyanis fizikai értelemben szükséges az elháríthatatlanság bekövetkezése, amikor a munkavállaló a munkahelyére nem tud bemenni, mert a munkavégzés helyéül szolgáló épület, irodahelyiség természeti katasztrófa következtében részben vagy egészben megsemmisül, vagy azt a hatóság valamilyen oknál fogva karantén alá helyezte, lezárta. A perbeli esetben ez nem valósult meg, amit alátámaszt az a körülmény is, hogy az alperes által elismerten nem valamennyi, a felperesek által betöltött munkakörben foglalkoztatott munkavállalót érintette az állásidő elrendelése, csak azokat, akik nem módosították részmunkaidősre a munkaviszonyukat. Az alperes a Repülőtér neveén továbbra is működött, csak csökkentett üzemmódban. A felperesek által használt munkaeszközök, az általuk takarított épületek, eszközök nem semmisült meg, azokat nem helyezték zár alá sem, csupán a munkáltató nem osztott a felperesekre munkát.

[13] Elfogadta az alperesi kimutatások alapján, hogy az utaslétszám, és a járatok száma jelentős mértékben csökkent a járvány kezdetétől, és 2020 szeptemberétől ismételten. Mindez azonban annak bizonyítására alkalmas, hogy a munkáltató kevesebb munkavállalóval is el tudja látni az utasok, illetve a légi járművek földi kiszolgálására vonatkozó feladatot.

[14] Ez azt támasztja alá, hogy az alperes gazdasági, célszerűségi, hatékonysági megfontolások alapján döntött az állásidő elrendeléséről. A munkáltatói felmondások jogszerűsége körében kialakult bírósági gyakorlatot jelen perbeli esetben is alkalmazhatónak találta, és ez alapján úgy foglalt állást, hogy a bíróság azt nem vizsgálhatja, hogy a járatok és az utaslétszám nagymértékű csökkenése miatt gazdaságilag indokolt volt-e az állásidő elrendelése alapbér kifizetése nélkül. A jogvita eldöntése szempontjából annak volt jelentősége, hogy a felperes a munkavégzés helyszínén meg tudott volna-e jelenni és rendelkezésére állni a munkáltatónak. Az alperes számára a perbeli helyzet kezelésére az Mt. különböző lehetőségeket biztosít, így megállapodást a fizetés nélküli szabadságról vagy létszámcsökkentésre hivatkozással a jogviszony felmondását. A bíróság azonban nem minősíthet jogszerűnek egy olyan munkáltatói intézkedést, amely jogszabály módosítás folytán bekövetkező szolgáltatás vagy termék iránti kereslet drasztikus csökkenése miatt elháríthatatlan külső okra hivatkozással, de valójában gazdasági megfontolások mentén a munkavállalói egy részét alapbér biztosítása nélkül állásidőre küldi.

[15] Megjegyezte, hogy az alperesi kimutatás igazolta, hogy a fedélzeti karbantartó munkakörben ledolgozott munkaórák száma a perbeli állásidő elrendelésekor az egy évvel korábbihoz képest 49 %-ra, 2021 januárjában 31 %-ra, februárban 27 %-ra csökkent, de e munkamennyiség az említett munkajogi eszközökkel átmenetileg kezelhető volt, és nem eredményezett olyan elháríthatatlan okot, amely a munkabérfizetés alóli mentesülést igazolta volna az alperes részére. Hangsúlyozta, hogy a vis maior egységesen érinti a munkáltatót, nem kizárólagosan bizonyos munkavállalók vonatkozásában áll fenn, ellenben Tanúl

tanúvallomása alátámasztotta, hogy állásidőt akkor rendelt el az alperes, amikor részmunkaidőben nem volt mód az adott munkavállaló foglalkoztatására. Tanú2 tanúvallomása igazolta, hogy nem akadályozta semmilyen kívülálló fizikai vagy természeti körülmény a munkáltatót a foglalkoztatásban. Mindezeket túl rámutatott, hogy az Európai Bizottság 2020/C89I/01. számú közleménye a fuvarozók és a megrendelők viszonylatában fejt ki a vis maior-ral kapcsolatos értelmezését, így az a perbeli esetben nem irányadó.

[16] A fentiek alapján megállapította, hogy az alperes jogszerű indok nélkül mulasztotta el megfizetni a felperesek 2021 január és február havi munkabérét, nem állt fenn elháríthatatlan külső ok, amely ezen kötelezettség alól mentesítette volna a munkáltatót, ezért az Mt. 146. § alapján a felpereseket a perbeli időszakra állásidőre az alapbér megillette. Az összecszerűsége az alperes érdemben nem vitatta, ezért a kereseti kérelmek szerint marasztalt az alperest az elmaradt munkabér jogcímén.

[17] A felperesek azonnali hatályú felmondásának jogszerűsége körében rámutatott, hogy a munkabér megfizetése az Mt. 42. § (2) bekezdés b) pontja alapján a munkáltatót terhelő leglényegesebb munkaviszonyból származó kötelezettség. A néhány napos késedelem is kimeríti az Mt. 78. § (1) bekezdés a) pontjában foglalt feltételeket, így az e körben tett hivatkozások alapján az azonnali hatályú felmondások jogszerűnek minősültek.

[18] Nem találta alaposnak azonban az azonnali hatályú felmondás azon indokát, miszerint az alperes a foglalkoztatási kötelezettségének jogellenesen nem tett eleget, amikor az állásidőt elrendelte. A perbeli esetben megállapítható volt, hogy a foglalkoztatási kötelezettségének az alperes napi nyolc órában nem tudott eleget tenni saját egyedi döntése okán. A döntés célszerűségi, gazdaságossági és munkaszervezési háttérét nem vizsgálhatta, ezért annak jogszerűsége kérdésében sem foglalkozhatott állást.

[19] Az azonnali hatályú felmondás jogszerűsége miatti jogkövetkezmények alkalmazása körében megállapította, hogy a felperesek az Mt. 78. § (3) bekezdése alapján jogosultak az Mt. 77. § (1) bekezdés szerinti végkielégítésre. Az alperes kizárólag az álláspontja szerint irányadó összegeket közölte, felhívás alapján sem adta indokát, hogy milyen számítások alapján vitatja a felperesek ezen igényét, így a kereseti kérelemben megjelölt összeget fogadta el és kötelezte annak megfizetésére az alperest. Rögzítette, hogy ugyancsak az Mt. 78. § (3) bekezdése alapján alkalmazandó Mt. 70. § (3) bekezdése szerint a felmentési idő tartamára a felpereseket megilleti az azonnali hatályú felmondás jogkövetkezményeként távolléti díj is, így az alperes által nem vitatott összecszerűségben marasztalta valamennyi felperes vonatkozásában az alperest.

[20] A polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 82. § és 32.2003 (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdése alapján kötelezte az alperest a felperesek perköltségének viselésére. Az illeték mértékét az illetékekről szóló 1990. évi

XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 39. § (1) bekezdése és 42. § (1) bekezdése a) pontja szerint állapította meg, és annak viselésére a pervesztes alperest kötelezte.

Az alperes fellebbezése

[21] Az alperes az elsőfokú ítélet elleni fellebbezésében annak megváltoztatását és a kereset elutasítását kérte, valamint igényt tartott az első- és másodfokú eljárással felmerült költségeire is. Érvelése szerint az elsőfokú bíróság a bizonyítás eredményét okszerűtlenül mérlegelte, ezért a megállapított tényekből eltérő jogi következtetés levonása indokolt.

[22] Változatlanul fenntartva az elsőfokú eljárásban előadott érvelését, azt hangsúlyozta, hogy az Mt. 146. § (1) bekezdésének megfelelően jogszerűen határozott úgy, hogy 2021. január és február hónapjára fizetés nélküli állásidőt rendel el a felperesek részére. A munkabér fizetési kötelezettség alóli mentesülését a 408/2020. (VIII. 30.) Korm. rendelettel elrendelt utazási korlátozás bevezetése, mint elháríthatatlan külső ok eredményezte. Az intézkedés miatt a repülőtér utasforgalma szinte teljesen megszűnt (91 %-os mértékben csökkent) 2020 decemberére. Az adatokat az elsőfokú eljárásban sajtóközleményekkel, valamint saját forgalmi adatairól tett nyilatkozataival igazolta. A kormányrendelettel elrendelt intézkedés hatása a működésére olyan mértékű volt, amit átgondolt munkáltatói intézkedésekkel sem lehetett teljes mértékig kivédeni, egyúttal azt eredményezte, hogy egyes munkakörök esetében a munkavállalók egy részének foglalkoztatása átmenetileg lehetetlenné vált.

[23] Álláspontja szerint tévedett az elsőfokú bíróság, amikor azt állapította meg ítéletében, hogy nem bizonyította az elháríthatatlan külső ok fennálltát. Az utasforgalom csökkenése és a bevételkiesés mértéke meghaladta azt a szintet, amivel előzetesen számolnia kellett. A Covid-19 világjárvány az egész világon nagyfokú bizonytalanságot okozott, nem lehetett előre kiszámítani, hogy a járvány terjedése, kifutása, a járványhelyzet befejeződése milyen lefolyású lesz. Ezért az utasforgalom drámai mértékű csökkenése mellett is igyekezett működőképességét megőrizni és a korlátozások eltörlésére is készülni oly módon, hogy a megnövekedett földi kiszolgálási igényeket majd azonnal teljesíteni tudja. Ennek érdekében a munkavállalókat nem bocsátotta el, részmunkaidős, illetve néhány munkavállaló esetében egy-egy havi állásidő elrendelésével kívánta kezelni a helyzetet úgy, hogy a munkavállalói állományt megtartsa. Mindvégig arra készült, hogy bármelyik hónapban teljes kapacitással tudjon üzemelni, ha azt a járványhelyzet lehetővé teszi. A felpereseknek is részmunkaidős foglalkoztatást ajánlott 2021 január és február hónapokra, amit nem fogadtak el, így mivel nem tudott munkát biztosítani, kénytelen volt a felpereseket erre az időszakra állásidőre helyezni.

[24] Hangsúlyozta, hogy az elsőfokú bíróság azt helyesen állapította meg, hogy a kormányrendelettel bevezetett utazási korlátozás a munkáltató működési körén kívül eső körülmény. Tévedett azonban abban, hogy a foglalkoztatás megghiúsulása nem elháríthatatlan

ok miatt történt, a vis maior ilyen mértékben szűkítő értelmezése nem helytálló. Nem vette figyelembe, hogy a légiutasforgalom 90 %-ot meghaladó mértékű csökkenése azt eredményezte, hogy fizikailag nem volt munka, amit a felperesek elvégezhettek volna teljes munkaidőben, részmunkaidős foglalkoztatásukhoz pedig nem járultak hozzá. Nem volt közvetlen hatása a járványra és arra sem, hogy az utazási korlátozásokat és ezek következményeit elháríthassa. A perbeli időszakban tett intézkedéseivel a működőképességét megőrizve igyekezett a pandémia következményeit kezelni, és elosztani azt a teljes munkavállalói állományra. Ennek részeként a kevesebb feladathoz arányosítva csökkentette a munkaidejét azon munkavállalónak, akik az együttműködésre hajlandók voltak, így elkerülve, hogy csoportos létszámcsökkentést kelljen alkalmazni.

[25] Az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta az Európai Bizottság 2020/C 89 I/01 számú közleményét, amelyben vis maiornak minősítette a légifuvarozók esetében az egyes államok kormányai által hozott olyan hatósági intézkedéseket, amelyek tiltják vagy akadályozzák a személyek mozgását. Ezt irányadónak lehet tekinteni a légifuvarozással szorosan összefüggő földi kiszolgálási tevékenységet folytató vállalkozásokra is. Mindezek miatt az Mt. 146. § (1) bekezdése alapján elrendelt fizetés nélküli állásidő is jogszerű volt. Így megállapítható, hogy nem adott okot az azonnali hatályú felmondásokra, azok jogellenesnek minősülnek, ezáltal a perbeli jogkövetkezmények sem alkalmazhatóak.

A felperesek fellebbezési ellenkérelme

[26] A felperesek a fellebbezési ellenkérelmükben az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérték helyes indokai alapján és másodfokú perköltség igényt is bejelentettek. Érvelésük szerint a felek nyilatkozatai a csatoltiratok és a tanú vallomása alapján a tényállást helyesen és teljeskörűen állapította meg az elsőfokú bíróság, és azokból helytálló jogi következtetést vont le.

A másodfokú bíróság döntése és annak jogi indokai

[27] A fellebbezés nem alapos.

[28] Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg és érdemben is helytálló döntést hozott az elmaradt munkabér iránti igények és az azonnali hatályú felmondások megalapozottsága körében.

[29] Az elsőfokú bíróság helytállóan vizsgálta elsődlegesen a munkabér fizetés nélküli állásidő elrendelésének jogszerűségét, mivel a felperesek azonnali hatályú felmondásának ezen munkáltatói intézkedések képezték az alapját.

[30] Az irányadó tényállás szerint az alperes a 2020. december 28-án kelt iratában arról tájékoztatta a felpereseket, hogy 2021. január hónapjára elháríthatatlan külső ok miatt mentesíti a rendelkezésre állási és munkavégzési kötelezettsége alól és a kieső munkaidőre a felpereseket munkabér nem illeti meg. Az alperes ugyanilyen tartalmú tájékoztatást adott ki 2021 február hónapjára is a felperesek részére.

[31] Az Mt. 146. § (1) bekezdése értelmében a munkavállalót, ha a munkáltató foglalkoztatási kötelezettségének a beosztás szerinti munkaidőben nem tesz eleget (állásidő) - az elháríthatatlan külső okot kivéve - alpbér illeti meg.

[32] Az alperes által az intézkedése megalapozottságának alátámasztásául hivatkozott járványhelyzet és az ezzel összefüggő, az utazási korlátozás elrendeléséről szóló jogszabály külső oknak minősül, de annak megállapításához, hogy ez elháríthatatlan külső oknak tekinthető-e, az adott helyzet körülményeit kellett gondosan mérlegelni és azt vizsgálni, hogy emiatt nem tudott-e eleget tenni a foglalkoztatási kötelezettségének a munkáltató.

[33] A peradatok szerint a 408/2020. (VIII. 30.) Korm. rendelettel elrendelt utazási korlátozás következtében a felperesek által sem vitatottan a perbeli időszakban a Repülőtér neve utasforgalma több mint 90 %-kal csökkent, azonban a felperesek foglalkoztatását nem emiatt mellőzte az alperes, hiszen továbbra is foglalkoztatta azokat a munkavállalókat, akik az alperessel részmunkaidőre módosították a munkaszerződésüket.

[34] A Kúria jelen perben irányadó Mfv.VIII.10.004/2022/4. számú ítélete szerint egyes munkaköri feladatok elvégzésének időszakos ellehetetlenülése még nem jelenti azt, hogy az alpbér csökkentésre ezzel lehetőséget adna a törvény a munkáltatónak. A munkáltató – az Mt. 42. § (2) bekezdés b) pontja szerint foglalkoztatási kötelezettségéből eredően – ilyen esetben az ellátható, teljesíthető munkafeladatok végrehajtására utasíthatja a munkavállalót, vis maior helyzet pedig csak akkor áll fenn, ha valamennyi feladat ellátása lehetetlenné válik. Az Mt. 146. § (1) bekezdése szerinti állásidőre járó alpbérfizetési kötelezettség alól kivételt jelentő elháríthatatlan külső ok csak a munkaszerződés teljesítésének teljes ellehetetlenülése esetén alkalmazható, annak részleges, arányos megállapítására a törvény és a bírói gyakorlat sem ad lehetőséget. Ebből következően az elháríthatatlan külső ok fennállása a munkaviszony esetén mindaddig nem értelmezhető, ameddig van olyan munkafeladat vagy munkafeladatok, amelyek ellátására a megváltozott körülmények között is lehetőség van, és a perbeli esetben azt lehet megállapítani, hogy voltak ilyen feladatok.

[35] Azt az elsőfokú bíróság helyesen fejtette ki, hogy az elháríthatatlan külső oknak a munkáltató működését vagy gazdálkodását akadályozó olyan körülmény minősülhet, amelynek elhárításában a munkáltatónak objektíve nincs lehetősége, továbbá a munkáltatótól

független és bekövetkezésével a munkáltató nem számolhatott, illetve a kialakult helyzetet megfelelő munkaszervezéssel sem lehetett volna megelőzni vagy elhárítani. A fellebbezésnek annyiban megalapozott volt az érvelése és azzal egyetértett a másodfokú bíróság, hogy az Mt. 146. § (1) bekezdése szerinti vis maior helyzet nem azonos a munkavégzési hely fizikai megközelítésének a kizártságával. Megállapításához nem az szükséges, hogy a munkavégzési hely fizikai értelemben sem közelíthető meg, annak megsemmisülése vagy karantén miatti lezárása miatt, ilyen értelmezés a jogszabályból nem vezethető le.

[36] Helytállóan fejtette ki azonban az elsőfokú bíróság, hogy a munkabér fizetés nélküli állásidő jelen esetben nem közvetlenül a járványhelyzettel és a kormányrendelettel volt összefüggésben, hanem az alperes gazdaságossági szempontok szerinti döntése volt. Az, hogy a perbeli esetben a munkáltató sem tekintette a kialakult járványhelyzetet vis maiornak, abból a körülményből is következik, hogy nem valamennyi alkalmazott esetében élt ezzel a lehetőséggel. A bizonyítási eljárás alapján megállapítható volt, hogy a munkavállalókat legfeljebb 4 órás részmunkaidőben foglalkoztatta az alperes és a munkaszerződés ilyen tartalmú módosítását el nem fogadó munkavállalók körében rendelt el alapbér fizetése nélkül állásidőt. Utóbbiak esetében hivatkozott a munkáltató a munkaszerződésben foglalt cél – a fedélzeti karbantartás – vis maior miatti ellehetetlenülésére. Mindebből következően a felperesek által ellátható teljesíthető munkafeladatok nem szűntek meg, csak annak mennyisége csökkent le.

[37] A fentiekre figyelemmel az Mt. 146. § (1) bekezdésében foglalt kivételt engedő szabály hiányában jogellenesnek minősült a kereseti kérelemmel érintett munkáltatói intézkedés, ezért helytállóan kötelezte az elsőfokú bíróság - az összegszerűségében nem vitatott - elmaradt munkabér megfizetésére az alperest. Ugyanakkor a bíróságnak abban a kérdésben nem kellett állást foglalnia, hogy a gazdasági nehézségek hatásait az alperesnek milyen módon kellett volna kezelnie, ezért az indokolás részeként az elsőfokú ítélet [55] bekezdésében e körben kifejtetteket mellőzi a másodfokú bíróság a felülbírált határozatból.

[38] Az alperes által hivatkozott Európai Bizottság 2020/C 89 I/01 számú közleményével kapcsolatosan az alábbiakra mutat rá a másodfokú bíróság. A közlemény kizárólag az 1. pontban felsorolt utasjogi jogszabályokra ad értelmező iránymutatást a Covid 19 járvánnyal kapcsolatban, a 2.3. pontjában kifejezetten rögzíti, hogy csak az utasok jogaira vonatkozóan az Unió által elfogadott szabályok értelmezésével foglalkozik, az egyedi nemzeti intézkedésekkel azonban nem. Mindezek okán az utasok kártérítési jogához kapcsolódó, a járatörlésekkel összefüggésben adott iránymutatások sem eredményezhetik az alperes megalapozott hivatkozását a vis maior helyzet fennállására a perbeli esetben.

[39] Nem vitatottan az alperes a felperesek részére 2021 január havi teljes és 2021 február havi időarányos munkabérét nem fizette meg. A Kúria az Mfv.X.10.279/2019/6. számú ítéletében kimondta, hogy a késedelmes munkabérfizetés a munkavállaló létfenntartását veszélyezteti és jelentős mértékűnek kell tekinteni akkor is, ha az egy alkalommal és csak részben történt. A Kúria az Mfv.I.10.375/2018/3. számú döntésében arra mutatott rá, hogy a bérjellegű juttatás kifizetésének elmaradása – függetlenül a késedelemmel

érintett időszak hosszától – jogszerű indokaként szolgál a munkavállalói szankciós jogviszony megszüntetésnek.

[40] A fentebb kifejtettekre tekintettel az alperes azon magatartása, amellyel a munkabérfizetési kötelezettségét elmulasztotta, az azonnali hatályú munkavállalói felmondások jogszerű alapjául szolgált, így az elsőfokú bíróság a fellebbezésben nem is vitatott jogkövetkezményekben helyesen marasztalta az alperest.

[41] A fentiekre tekintettel a másodfokú bíróság a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.

Záró rendelkezések

[42] A fellebbezési eljárással érintett követelések összege 6.010.176 forint volt. Az eredménytelenül fellebbező alperes köteles a felperesek másodfokú perköltségének megfizetésére a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján, annak mértékét a másodfokú bíróság a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) és (5) bekezdése alapján állapította meg.

[43] A pervesztes alperes a Pp. 102. § (1) bekezdése alapján köteles a másodfokú eljárással felmerült, az Itv. 46. § (1) bekezdése szerint számított fellebbezési eljárási illeték viselésére.

Budapest, 2022. október 13.

dr. Orosz Andrea s.k.
s.k.

dr. Szalai Beatrix s.k.

dr. Laczó Adrienn Lilla

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró

...